

Kótované promítání

Konstruktivní geometrie - LI

Obsah

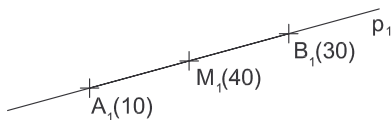
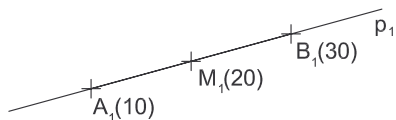
1 Polohové úlohy

2 Spád přímky a roviny

Vzájemná poloha bodu a přímky

Pro bod na přímce musí platit:

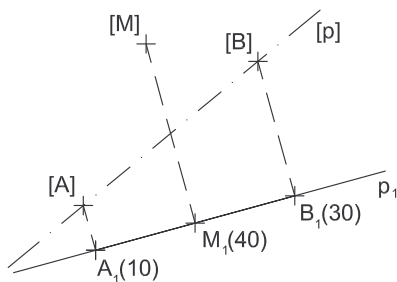
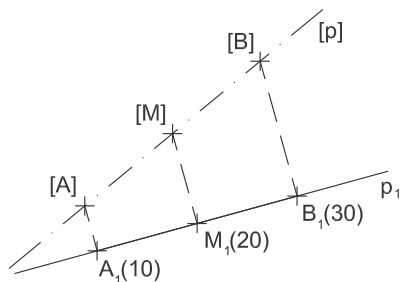
- průmět bodu leží na průmětu přímky

Vzájemná poloha bodu a přímky

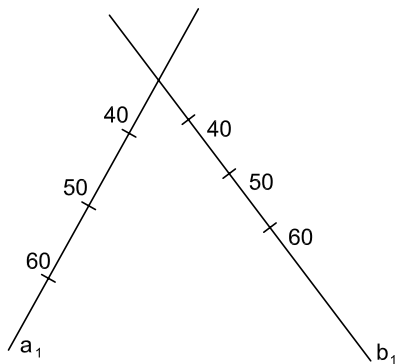
Pro bod na přímce musí platit:

- průmět bodu leží na průmětu přímky
- bod má odpovídající kótu

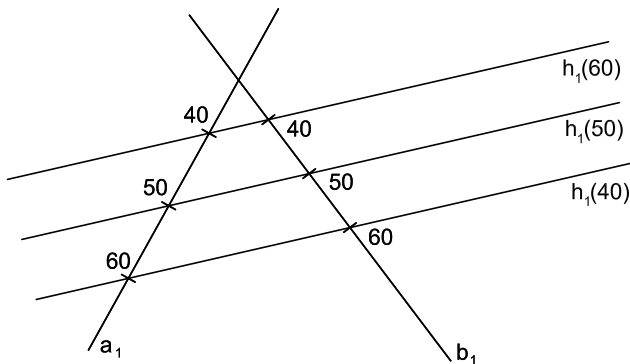
Vzájemná poloha dvou přímek

Různoběžné přímky určují rovinu $\Rightarrow$ spojnice jejich bodů o stejných kótách musí být rovnoběžné, neboť tvoří hlavní přímky roviny.

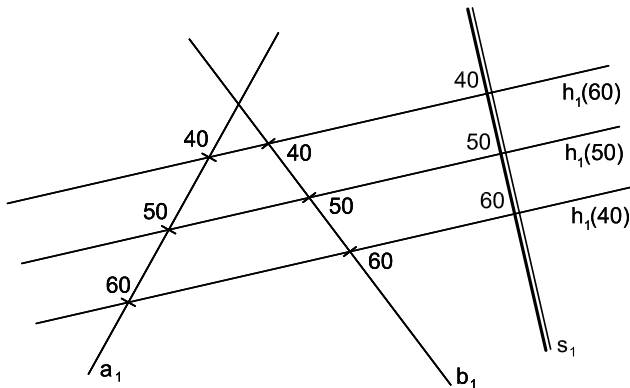
Vzájemná poloha dvou přímek

Různoběžné přímky určují rovinu $\Rightarrow$ spojnice jejich bodů o stejných kótách musí být rovnoběžné, neboť tvoří hlavní přímky roviny.

Vzájemná poloha dvou přímek

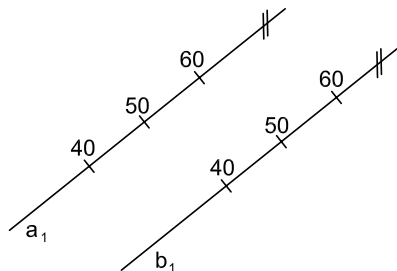
Různoběžné přímky určují rovinu $\Rightarrow$ spojnice jejich bodů o stejných kótách musí být rovnoběžné, neboť tvoří hlavní přímky roviny.

Vzájemná poloha dvou přímek

Rovnoběžné přímky

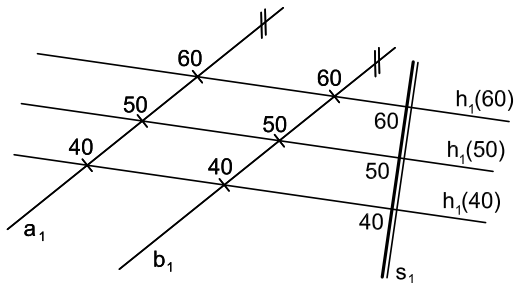
- jejich průměty jsou spolu rovnoběžné, mají stejný interval a jejich stupňování stoupá ve stejném směru
- spojnice jejich bodů o stejných kótách musí být rovnoběžné, neboť tvoří hlavní přímky roviny

Vzájemná poloha dvou přímek

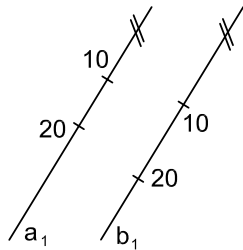
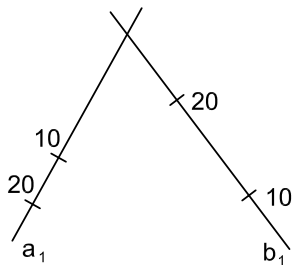
Rovnoběžné přímky

- jejich průměty jsou spolu rovnoběžné, mají stejný interval a jejich stupňování stoupá ve stejném směru
- spojnice jejich bodů o stejných kótách musí být rovnoběžné, neboť tvoří hlavní přímky roviny

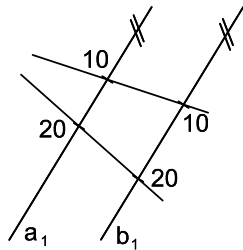
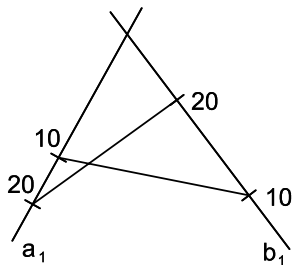
Vzájemná poloha dvou přímek

Mimoběžné přímky neurčují rovinu.

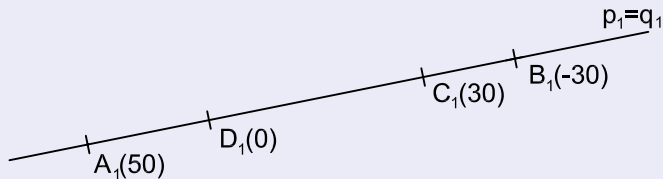
Vzájemná poloha dvou přímek

Mimoběžné přímky neurčují rovinu.

Vzájemná poloha dvou přímek

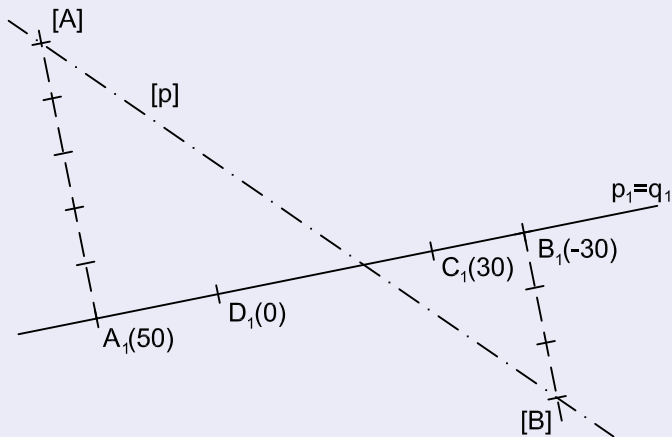
Příklad

Jsou dány přímky p a q v jedné promítací rovině. Přímka p je určena body A, B a přímka q je určena body C, D .

Vzájemná poloha dvou přímek

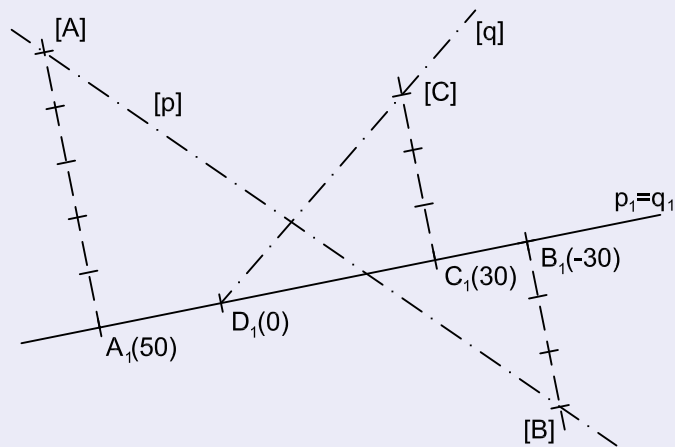
Příklad

Jejich vzájemnou polohu určíme sklopením jejich promítací roviny. Nejprve sklopíme přímku p ...

Vzájemná poloha dvou přímek

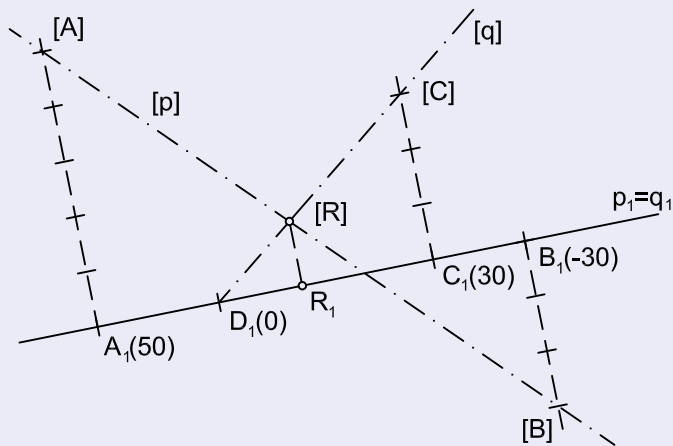
Příklad

... a potom sklopíme přímku q .

Vzájemná poloha dvou přímek

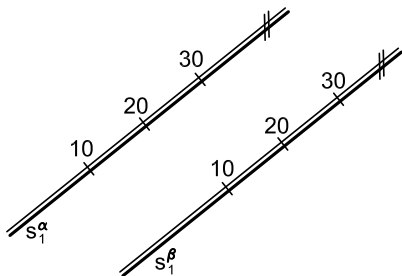
Příklad

Ve sklopení určíme průsečík $[R]$ přímek p a q . Bod $[R]$ sklopíme zpět a máme průmět R_1 průsečíku přímek p a q .

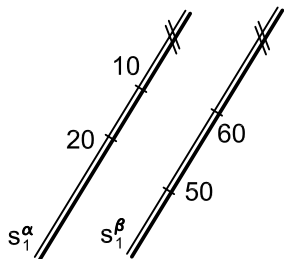
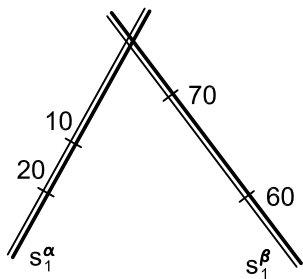
Vzájemná poloha dvou rovin

Rovnoběžné roviny mají rovnoběžná spádová měřítka.

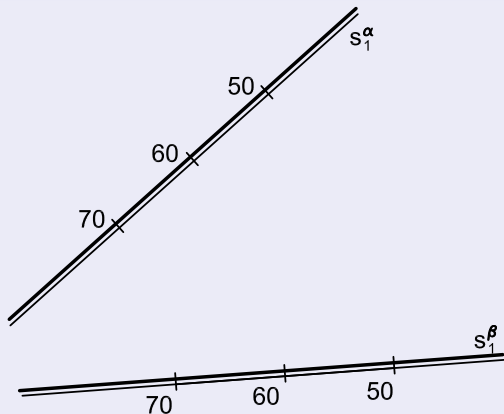
Vzájemná poloha dvou rovin

Různoběžné roviny mají různoběžná nebo rovnoběžná spádová měřítka.

Průsečnice dvou rovin

Příklad

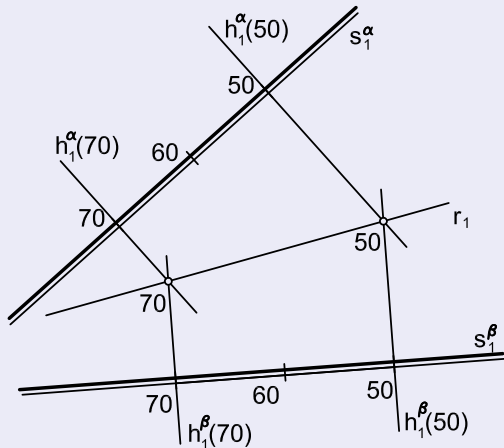

Jsou dány přímky α a β spádovými měřítky. Máme sestrojiti průsečnici rovin α a β .

Průsečnice dvou rovin

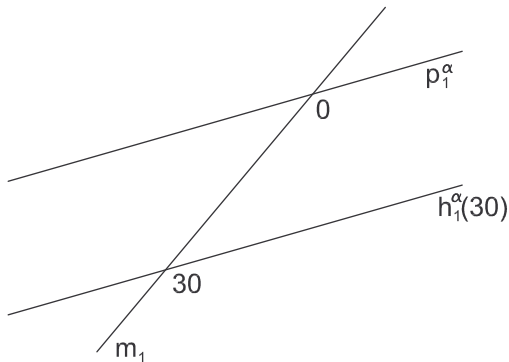
Příklad

Průsečnice rovin α a β je pak určena body o kótách 50 a 70.

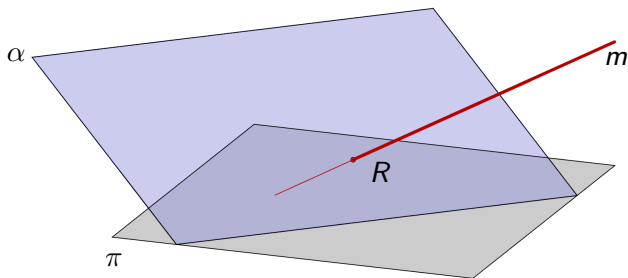
Vzájemná poloha přímky a roviny

Přímka m ležící v rovině α protíná hlavní přímky roviny.

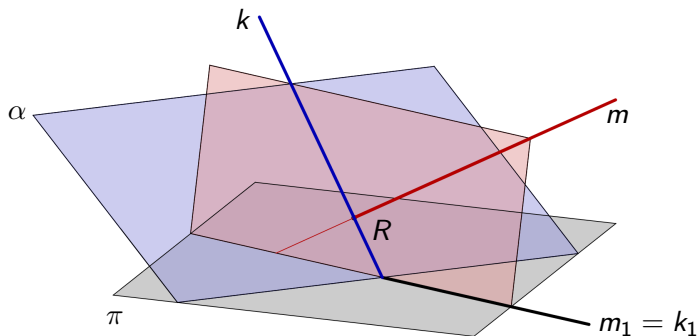
Vzájemná poloha přímky a roviny

Průsečík přímky m s rovinou α hledáme **metodou krycí přímky**.

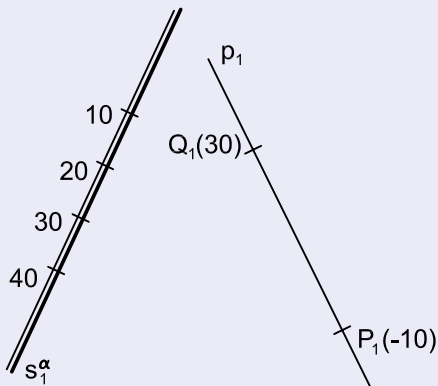
Vzájemná poloha přímky a roviny

Průsečík přímky m s rovinou α hledáme **metodou krycí přímky**.

Průsečík přímky s rovinou

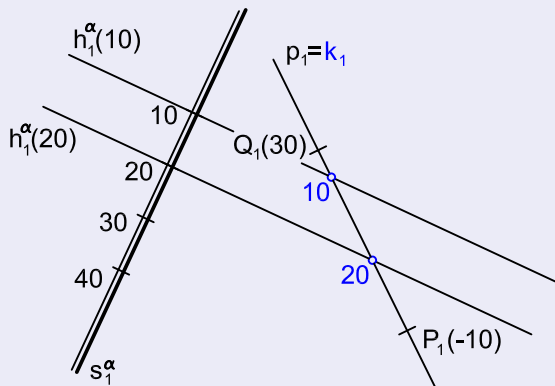
Příklad

Sestrojte průsečík přímky $p = (P, Q)$ s rovinou α danou spádovým měřítkem.

Průsečík přímky s rovinou

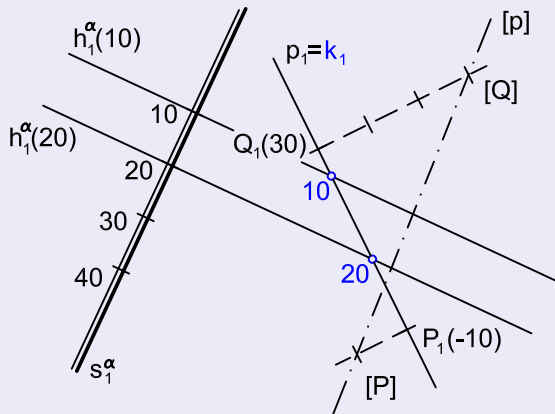
Příklad

Přímku p proložíme krycí přímku k . Přímka $k \subset \alpha$, tedy její body o kótách 10 a 20 leží na hlavních přímkách roviny $h_1^\alpha(10)$ a $h_1^\alpha(20)$.

Průsečík přímky s rovinou

Příklad

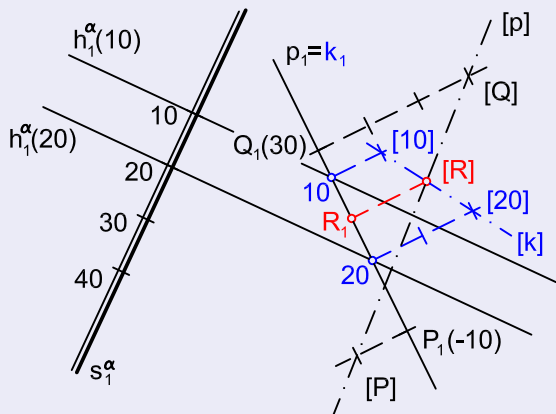

Nyní máme určit vzájemnou polohu přímek p a k ležících v jedné promítací rovině. Nejprve sklopíme přímku p .

Průsečík přímky s rovinou

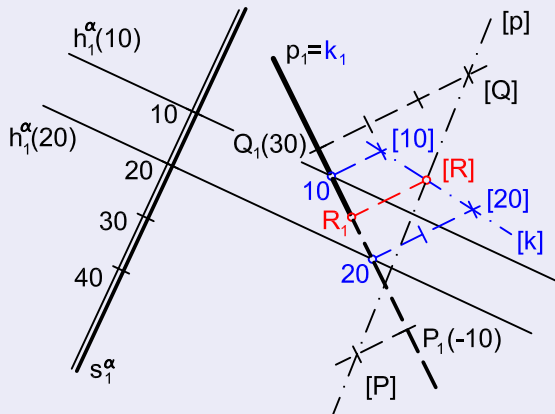
Příklad

Ve sklopení najdeme sklopený průsečík $[R]$ přímky p s rovinou α . Bod R_1 získáme sklopením zpět.

Průsečík přímky s rovinou

Příklad

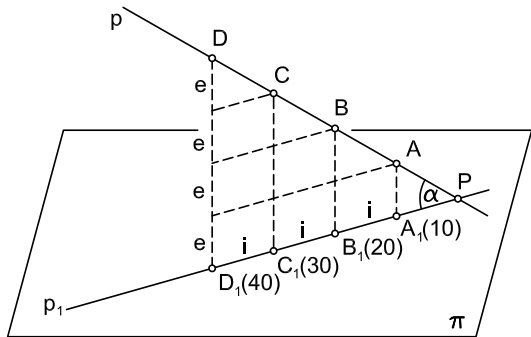
Nakonec vyřešíme viditelnost přímky p .

Obsah

1 Polohové úlohy

2 Spád přímky a roviny

Spád přímky

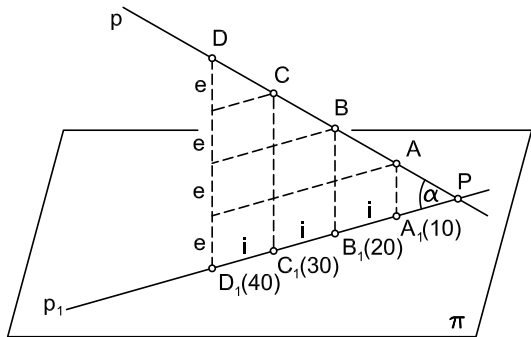

i interval přímky p

e ekvidistance

α odchylka přímky p od průmětny

Spád přímky

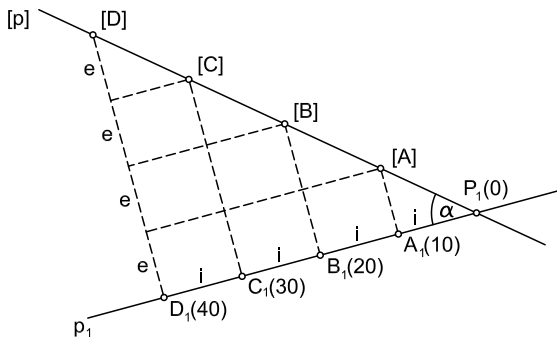
i interval přímky p

e ekvidistance

α odchylka přímky p od průmětny

spád přímky p : $s = \operatorname{tg} \frac{e}{i}$

Spád přímky

spád přímky p :

$$s = \operatorname{tg} \frac{e}{i}$$

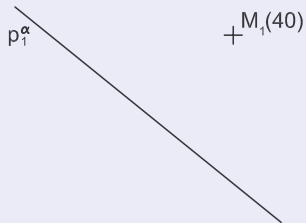
i interval přímky p

e ekvidistance

α odchylka přímky p od průmětny

Spád přímky

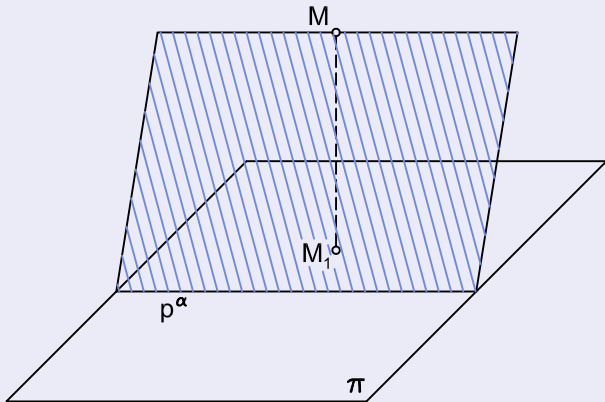
Příklad

V rovině α dané stopou p_α a bodem M veďte bodem M přímky spádu $4/3$.

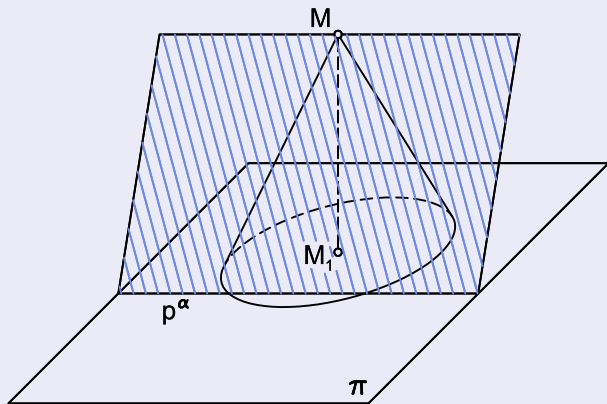
Spád přímky

Postup

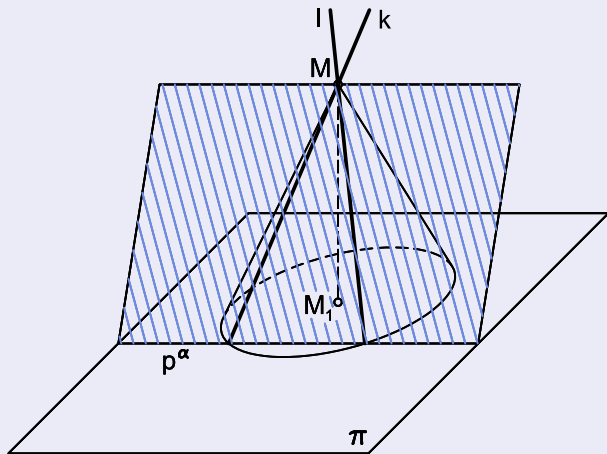
Spád přímky

Postup

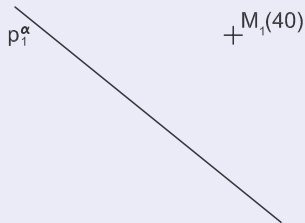
Spád přímky

Postup

Spád přímky

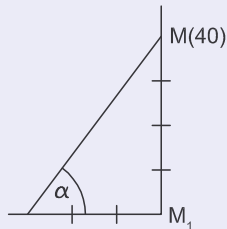
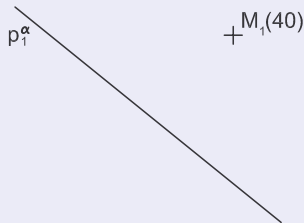
Příklad

V rovině α dané stopou p_α a bodem M veďte bodem M přímky spádu $4/3$.

Spád přímky

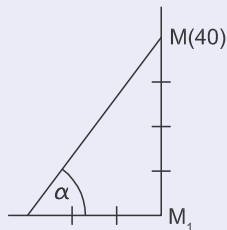
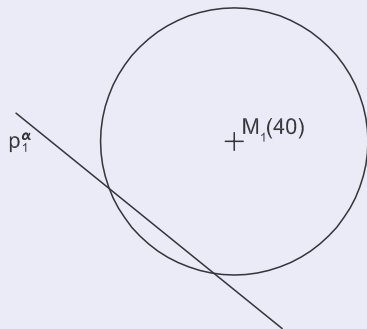
Příklad

Všechny přímky spádu $4/3$ vedené bodem M vytvoří spádový kužel. Spádový kužel je rotační a jeho výška je 40.

Spád přímky

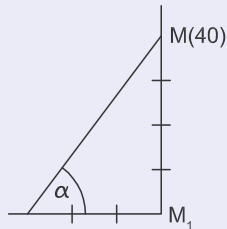
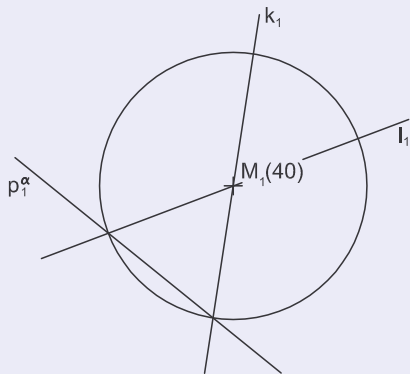
Příklad

Podstava spádového kužele je kružnice o poloměru 30 se středem v bodě M_1 .

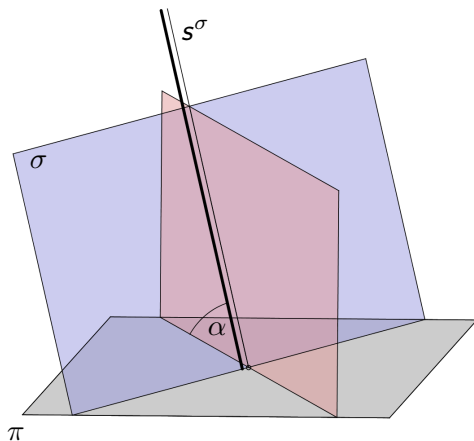
Spád přímky

Příklad

Hledané přímky k, l tvoří řez spádového kužele vrcholovou rovinou α .

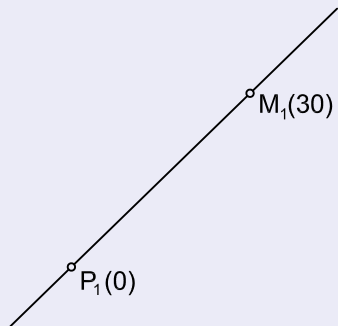
Spád roviny

Spád roviny je dán spádem její spádové přímky.

Spád roviny

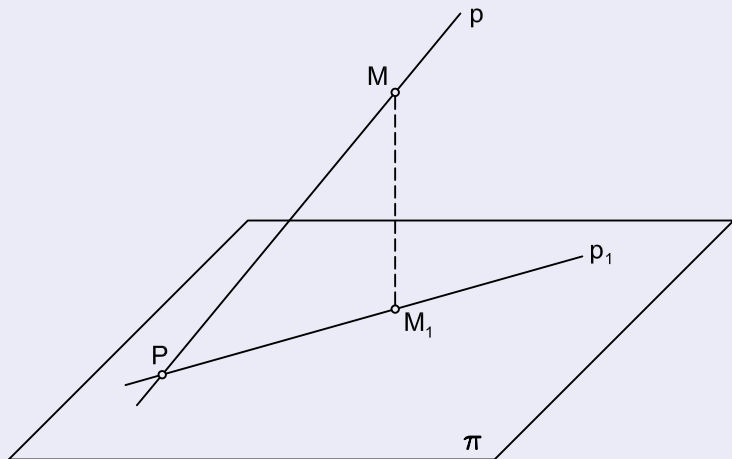
Příklad

Přímkou $\leftrightarrow PM$ proložte rovinu spádu $4/3$.

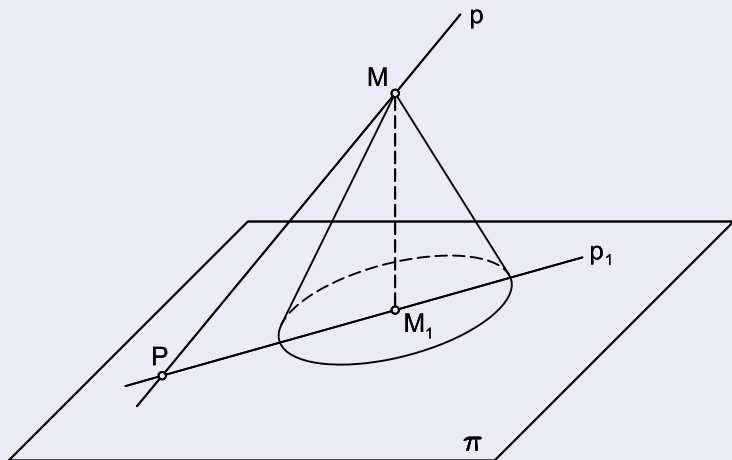
Spád roviny

Postup

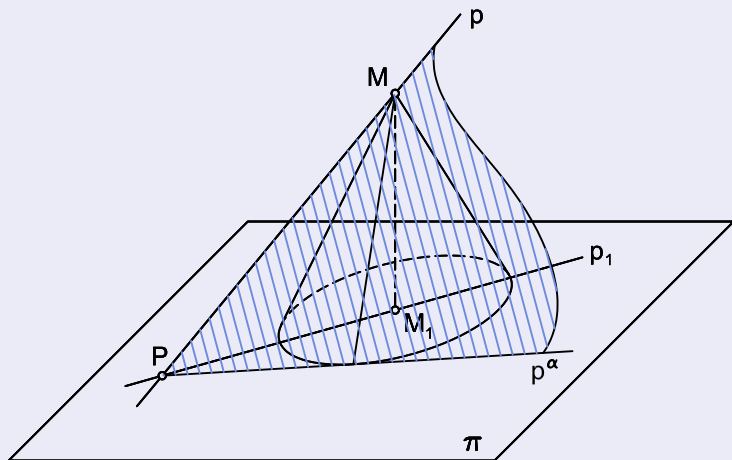
Spád roviny

Postup

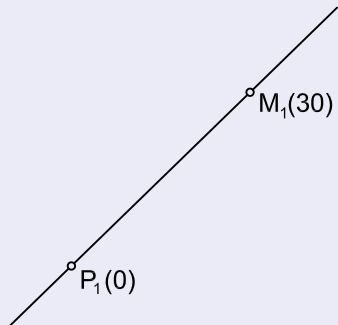
Spád roviny

Postup

Spád roviny

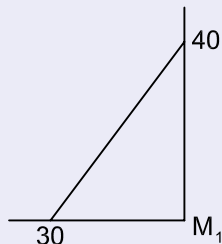
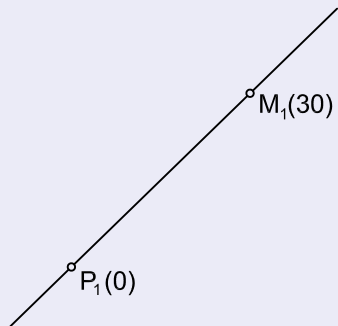
Příklad

Přímkou $\leftrightarrow PM$ proložte rovinu spádu $4/3$.

Spád roviny

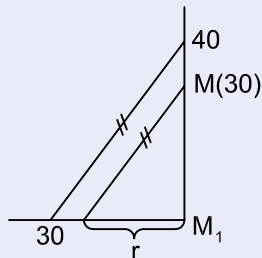
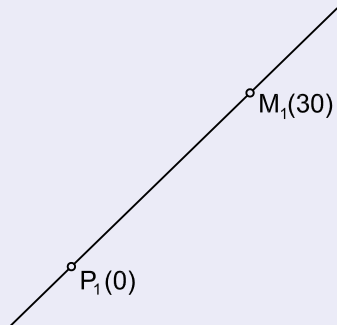
Příklad

Najdeme úhel odpovídající spádu $4/3$.

Spád roviny

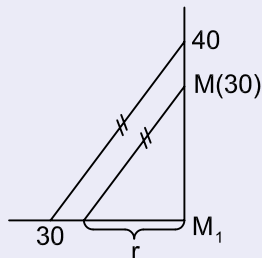
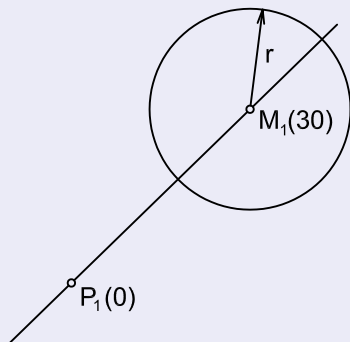
Příklad

Najdeme poloměr r podstavy spádového kužele.

Spád roviny

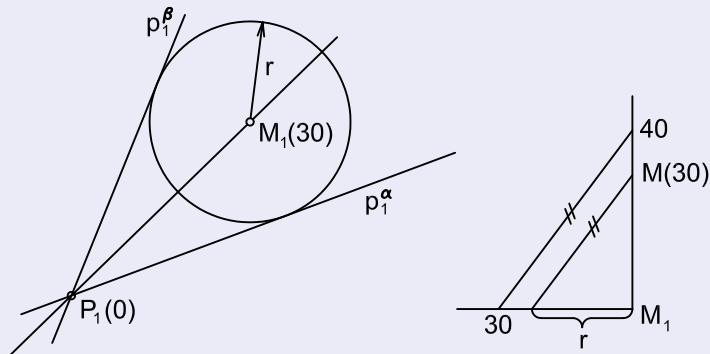
Příklad

Sestrojíme podstavu spádového kužele jako kružnici $k(M, r)$.

Spád roviny

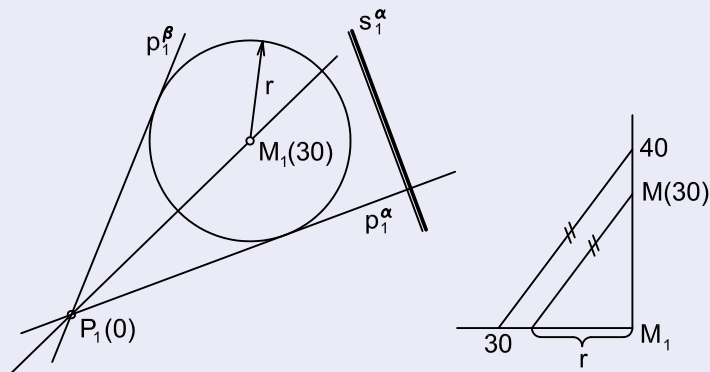
Příklad

Stopy hledaných rovin jsou tečny ke kružnici k z bodu P .

Spád roviny

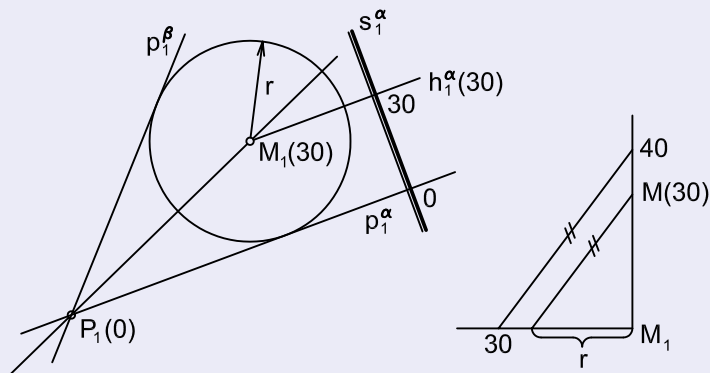
Příklad

Pro rovinu α sestrojíme spádovou přímku.

Spád roviny

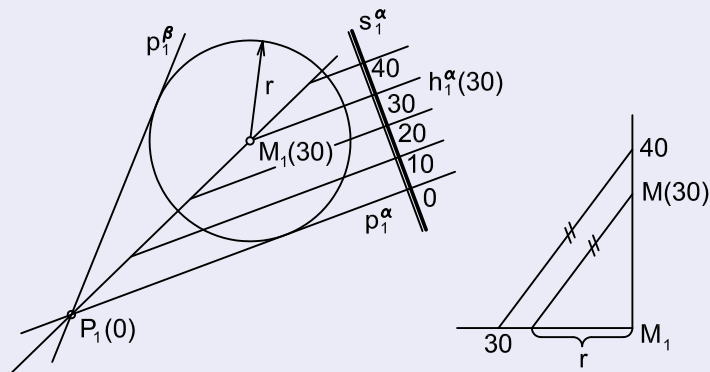
Příklad

Hlavní přímka $h^\alpha(30)$ roviny α prochází bodem M .

Spád roviny

Příklad

Vystupňujeme spádovou přímkou a sestrojíme další hlavní přímky.